

רע"פ 1454/14 - ראדי אבו סנד נגד מדינת ישראל

בית המשפט העליון

רע"פ 1454/14

לפני: כבוד השופט ס' ג'ובראן

המבקש: ראדי אבו סנד

נגד

המשיבה: מדינת ישראל

בקשת רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים ביום 5.2.14 בעפ"ת 60631-10-13 שניתן על ידי כבוד השופטים: י' צבן - ס"נ, ר' כרמל ור' פרידמן-פלדמן

בשם המבקש: עו"ד עבד דראושה

החלטה

1. בקשה למתן רשות ערעור על פסק דינו של בית המשפט המחוזי בירושלים (סגן הנשיא י' צבן והשופטים ר' כרמל ו-ר' פרידמן-פלדמן) בעפ"ת 60631-10-13 מיום 5.2.2014, במסגרתו התקבל ערעורה של המשיבה על גזר דינו של בית המשפט השלום בירושלים (השופטת ש' לארי-בבלי) בפ"ל 457-03-13 מיום 16.9.2013.

רקע והליכים

2. נגד המבקש הוגש לבית משפט השלום בירושלים כתב אישום מתוקן (להלן: כתב האישום) בו הואשם

עמוד 1

בעבירת נהיגה בפזיזות לפי סעיף 338(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: חוק העונשין), הכשלת שוטר, לפי סעיף 275 לחוק העונשין והחזקת מכשירי פריצה, לפי סעיף 409 לחוק העונשין. לפי עובדות כתב האישום, ביום 1.3.2013 נהג המבקש בשדרות גולדה מאיר בירושלים. בהגיעו למחסום יזום, לא ציית להוראות השוטרים לעצור בצד הכביש והמשיך בנסיעה מהירה, תוך שאחד השוטרים נאלץ לקפוץ לשולי הכביש כדי לא להיפגע. השוטרים החלו במרדף אחרי המבקש, תוך כריזה חוזרת ונשנית שיעצור את רכבו. תוך כדי נסיעתו המהירה, זגג המבקש בין רכבים וגרם לרכבים בכביש לזוז לשוליים. בשלב מסוים פנה המבקש שמאלה לכיוון היישוב הר שמואל, לאחר 40 מטרים עצר את רכבו בצד ימין של הכביש ושלושה נוסעים שהיו עמו ברכב נמלטו לעבר יער סמוך. בשלב זה עצר אותו שוטר.

3. המבקש הודה בעבירות הנהיגה בפזיזות והכשלת שוטר, וטען שעבירת החזקת מכשירי פריצה אינה מופיעה בכתב האישום. בתגובה בא כוח המשיבה מחק סעיף זה מכתב האישום. עוד טען המבקש במועד הודאתו כי ברקע הדברים היותו נהג חדש, והעובדה שהסיע אנשים שאינו מכירם, לטענתו, מרכס שועפאט, ואלה איימו עליו לבל יעצור, והכריחו אותו להמשיך בנסיעתו. לפיכך, הרשיע אותו בית משפט השלום ביום 8.5.2013 בעבירות נהיגה בפזיזות והכשלת שוטר, והורה על עריכת תסקיר מבחן בעניינו. בשל תקלה (עמ' 6 בפרוטוקול הדיון מיום 16.9.2013) לא הוזמן המבקש לפגישה לצורך עריכת תסקיר, והתסקיר לא נערך. עם זאת, המבקש הסכים לוותר על עריכת התסקיר (שם, שורה 29). ביום 16.9.2013 נגזר דינו של המבקש. לנוכח בקשת המשיבה לגזור על המבקש לא פחות משלוש שנות מאסר ולא פחות מארבע שנות פסילה, בשל חומרת המעשים יחד עם עברו הפלילי של המבקש, בית משפט השלום קבע כי "מתחם הענישה כפי שהוצג על ידי המאשימה כה הזוי ובלתי מתקבל על הדעת בנסיבות העניין שלא אוכל כלל להתייחס אליו" ושבנסיבות העניין, למרות חומרת מעשיו של המבקש, מתחם הענישה הוא בין מאסר קצר למאסר בן שנה, אך לנוכח העובדה שהמבקש היה עצור במשך 30 ימים ושהה כשבעה חודשים במעצר בית, קבע שאין להוסיף על אלה, ולפיכך גזר על המבקש קנס בסך 3,000 ₪, פסילת רישיון למשך 364 ימים, מאסר על תנאי ופסילת רישיון על תנאי.

4. המשיבה לא השלימה עם גזר הדין, וערערה על קולתו לבית המשפט המחוזי. בערעורה טענה כי בית המשפט השלום לא ייחס את החומרה הראויה והמתבקשת לעבירות בהן הורשע המבקש, ולהרשעתו בעבר בעבירות רכוש, ובשל כך לא גזר עליו עונש שמבטא את חומרת המעשים בהם הורשע. המשיבה הפנתה לפסקי דין מחמירים של בית משפט זה שדנו בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה, חציית רמזור אדום ונהיגה במהירות בלתי סבירה. עוד טענה כי בית משפט השלום ייחס משקל יתר לנסיבותיו האישיות של המבקש, ולא איזן באופן ראוי בינו לבין חומרת העבירות.

5. ביום 5.2.2014 קיבל בית המשפט המחוזי את הערעור. בית המשפט ציין את חומרת מעשיו של המבקש, ואת נסיבותיו החמורות של האירוע. עוד ציין בית המשפט את עברו הפלילי של המבקש, שהורשע בעבירות רכוש בשנת 2007. מנגד, לזכות המבקש, ציין את הודאתו שחסכה זמן שיפוטי. בית המשפט קבע, למרות טענת המשיבה למתחם מחמיר שבין שבעה ל-30 חודשי מאסר, כי במקרים כגון עניינו של המשיב, עם עבר תעבורתי ופלילי, מתחם הענישה נע בין שלושה חודשי מאסר בפועל לבין 24 חודשי מאסר בפועל. בית המשפט המחוזי ציין כי בית משפט השלום הטיל עונש שאינו הולם את חומרת המעשים, וביקר אותו על כך שקבע כי מתחם הענישה שהוצג על ידי המשיבה הוא "הזוי ובלתי מתקבל על הדעת". בגדרי המתחם, לנוכח ההלכה כי ערכאת הערעור אינה ממצה את מלוא חומרת הדין עם הנאשמים והמשקל שניתן למעצר הבית בו שהה המבקש, גזר על המבקש חמישה חודשי מאסר בפועל, והותיר את שאר רכיבי העונש על כנם.

הבקשה

6. במסגרת הבקשה, טען המבקש כי יש לתת רשות ערעור בעניינו, נוכח התערבותו הקיצונית של בית המשפט המחוזי בגזר דינו של בית משפט השלום, הנוגד את הנחיות והלכות בית משפט זה (תוך שהוא מציין את רע"פ 5060/04 הגואל נ' מדינת ישראל, פסקאות 6 ו-10 (24.2.2005) (להלן: עניין הגואל); ע"פ 10281/07 מדינת ישראל נ' קורנבליט, פסקה 4 (25.2.2008); רע"פ 6163/07 חדורה נ' מדינת ישראל (22.5.2008) (להלן: עניין חדורה); רע"פ 4791/08 כהן נ' מדינת ישראל (9.2.2009). עוד טען כי אם היה מוגש תסקיר שירות מבחן בעניינו, סביר כי המשיבה לא הייתה מגישה ערעור על קולת העונש, ולחלופין בית המשפט המחוזי היה דוחה את ערעור המשיבה או לחלופי חילופין התערבותו לא הייתה כה קיצונית, ולכן אי הגשת התסקיר גרמה לו עוול. עוד ציין כי למרות טענות המשיבה, והכתוב בפסק הדין של בית המשפט המחוזי, לא ריצה עונש מאסר בפועל בגין העבירה הקודמת בה הורשע, אלא רק חודשיים מאסר שרוצו בעבודות שירות. עוד עמד על נסיבותיו האישיות, לרבות מחלותיה של אשתו המטפלת בילדיו הקטנים. לטענתו, נסיבות אלה לא הובאו לידיעת בית המשפט בשל היעדרו של התסקיר.

הכרעה

7. אין בידי להיעתר לבקשה לרשות ערעור. הלכה היא, כי אין מעניקים רשות לערעור שני, אלא אם כן המקרה מעלה סוגיה או טענה בעלת חשיבות כללית, משפטית או ציבורית, החורגת מעניינם הפרטני של הצדדים (ר"ע 103/82 חניון חיפה בע"מ נ' מצת אור (הדר חיפה) בע"מ, פ"ד לו(3) 123 (1982)), או אם ישנם שיקולי צדק ייחודיים בנסיבות המקרה (רע"פ 5066/09 אוחיון נ' מדינת ישראל (22.4.2010)).

8. הבקשה נשענת על שלושה אדנים, שכולם אינם חורגים מעניינו הפרטני של המבקש. הראשון והמרכזי, הינו הפער בין העונש שנגזר עליו בבית משפט השלום לבין העונש שנגזר עליו בבית המשפט המחוזי. הסוגיה, כפי שגם פסקי הדין שהביא המבקש מציינים, נידון בבית משפט זה לא פעם אחת. בעניין הגואל ציינה השופטת פרוקצ'יה בפסקה 6 לפסק דינה כי:

"עקרון נוהג הוא כי עצם קיומו של פער ענישה בין הערכאה הדיונית לערכאת הערעור אינו מצדיק, דרך שיגרה, מתן רשות ערעור בפני ערכאה שלישית. יחד עם זאת, בנסיבות מיוחדות ויוצאות דופן, ובכללן מקרים בהם הפער בענישה הינו חריג, עשויה להימצא הצדקה לבחינה נוספת של היקף הענישה הראויה בידי ערכאה שלישית. גישה זו הסתמנה בפסיקה קודמת של בית משפט זה (למשל בבר"ע 143/86 מדינא נ' מדינת ישראל; רע"א 556/89 דיב נ' מדינת ישראל, פד"י לט(4) 83).

יש להעיר, כי ההצדקה למתן רשות ערעור נוכח קיומו של פער משמעותי בגזרי הדין של הערכאות הקודמות, אינה תלויה בהכרח בשאלה האם העונש שגזרה ערכאת הערעור הינו הולם לגופו, אילו נגזר במקורו על ידי הערכאה הדיונית. מוקד הבחינה בהקשר שלפנינו טמון בפער הענישה בין העונשים שנגזרו בשתי הערכאות הקודמות, ולא דוקא בהלימותו של העונש שראוי היה לגזור על הנאשם מלכתחילה. " (ההדגשה במקור - ס' ג").

9. בעניין הגואל, הפער בין שתי הערכאות עמד על 23 חודשים, כאשר בית משפט השלום גזר על המבקש שם

7 חודשי מאסר בפועל, ובית המשפט המחוזי החמיר את עונשו והעמידו על 30 חודשי מאסר בפועל. הגם שבית משפט זה התערב והקל בעונשו, קבע את העונש על 24 חודשי מאסר בפועל. עם זאת, הפער, שגם בעניינו של המבקש אינו קטן, אינו חזות הכל, כפי שציין השופט מלצר בפסקה 11 לפסק דינו בעניין חדורה, שהמבקש הביאו בבקשתו:

"ככלל, מן הראוי שהעונש המוטל על ידי ערכאת ערעור לא יחרוג באורח מופרז מזה שהוטל על ידי הערכאה הדיונית מטעמי הוגנות כלפי המערער (השוו: ע"פ 3642/06 כהנים נ' מדינת ישראל (2006); רע"פ 4123/07 פלוני נ' מדינת ישראל (2007)). ואולם, עיקרון זה ראוי לאיזון אל מול שיקולים ואינטרסים אחרים העומדים בבסיס הענישה הפלילית, ובעיקר כי על העונש להלום את המעשה שבגינו הוא מוטל ולהתאים להנחיות ההלכה הפסוקה בדבר רמת הענישה הראויה." (ההדגשה הוספה - ס' ג").

10. בית המשפט המחוזי הבהיר מדוע, לגופו של עניין, העונש שהטיל בית משפט השלום אינו הולם את המעשים החמורים אותם ביצע המבקש. אף המבקש אינו טוען כי מעשיו אינם חמורים. זאת ועוד, בית המשפט המחוזי עמד על מתחם הענישה הראוי בעניינו של המבקש, וקבע עונש בתחתית מתחם זה, תוך שהוא התחשב במעצר הבית ששהה בו המבקש ובהודאתו. משכך, מצאתי כי באיזון בין השיקולים השונים, על אף שהחמרה בגזר הדין אינה קלה, אין היא קיצונית או חריגה במובן שמחייב מתן רשות ערעור.

11. האדן השני עליו בוססה הבקשה, אם כי בקצרה, היה היעדרו של תסקיר, למרות שבית משפט השלום הורה על עריכתו. עם זאת, המבקש הסכים לוותר על התסקיר בבית משפט השלום (שורה 29 בעמ' 6 בפרוטוקול הדיון מיום 16.9.2013). נוכח הסכמה זו, והעובדה שהטענה לא נטענה בבית המשפט המחוזי, מתקשה אני לקבלה. יתר על כן, על אף חשיבותו והמידע הרב שהתסקיר מספק לבית המשפט, לטעמי, נוכח העובדה שהתסקיר הינו המלצה לבית המשפט ואינו מחייבו (ע"פ 2015/13 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 10 (10.8.2013) והאסמכתאות שם), אין מקום לשער השערות בדבר השפעתו, והשערות אלה ודאי שאינן יכולות להוות בסיס למתן רשות ערעור.

12. האדן השלישי הוא טענת המבקש כי לא ריצה עונש מאסר בפועל בגין העבירה הקודמת בה הורשע, ואילו בית המשפט המחוזי שקל נתון זה לחומרה. בהקשר זה, מפסק הדין של בית המשפט המחוזי עולה כי הוא התייחס לעבר הפלילי כשיקול לחומרה. אמנם נכתב בפסק הדין כי "...בגין ריצה תקופת מאסר, אשר לא היה בה כדי להרתיעו מלעבור על החוק פעם נוספת" (עמ' 5 לפסק הדין, שורה 29), אך לטעמי דברים אלה יפים גם במקרה של עונש מאסר שרוצה בעבודות שירות. עוד אוסיף כי המבקש לא הגיש את גיליון ההרשעות שלו, ואין דרך להכריע בעניין זה בשל כך. יוער גם כי המשיבה טענה עוד בבית משפט השלום כי הוטל על המבקש עונש מאסר בפועל בגין עבירה והמבקש טען שלא היה כך. עניין זה לא הוכרע גם בבית משפט השלום. וממילא, אין בו כדי להביא למתן רשות ערעור, כיוון שלא השפיע על העונש שגזר עליו בית המשפט המחוזי באופן שידרוש את התערבות בית משפט זה.

13. סוף דבר, הבקשה נדחית. לפיכך, מתייתרת ההחלטה בבקשה לעיכוב הביצוע. המבקש יתייצב לשאת בעונש המאסר בפועל שהוטל עליו כפי שנקבע בבית המשפט המחוזי, ביום 2.3.2014, עד השעה 10:00 בימ"ר ניצן, או על פי החלטת שירות בתי הסוהר, כשברשותו תעודת זהות או דרכון. על המבקש לתאם את הכניסה למאסר, כולל האפשרות למיין מוקדם, עם ענף אבחון ומיין של שירות בתי הסוהר, בטלפונים: 08-9787377 או 08-9787336.

ניתנה היום, כ"ו באדר א' התשע"ד (26.2.2014).

עמוד 4

שׁוֹפֵט

